

СЕКЦІЯ 5
ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.226

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-4-15>**Волкова О.В.***кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Херсонського національного технічного університету***Сисоєнко І.А.***кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Херсонського національного технічного університету***Volkova Olena***Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Finance, Banking and Insurance
Kherson National Technical University***Sysoenko Irina***Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Finance, Banking and Insurance
Kherson National Technical University***ОЦІНКА ФІСКАЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЩОДО МОБІЛІЗАЦІЇ НЕПРЯМИХ ПОДАТКІВ****ASSESSMENT OF FISCAL CAPACITY OF KHERSON REGION
REGARDING THE MOBILIZATION OF INDIRECT TAXES****АНОТАЦІЯ**

Статтю присвячено питанню фінансової спроможності Херсонської області щодо мобілізації непрямих податків. У статті здійснено аналіз динаміки сплачених непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, до Державного бюджету України. Наведено та проаналізовано частку непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС Херсонської області, в доходах Державного бюджету України. У статті наведено динаміку та структуру надходжень податку на додану вартість, мобілізованого податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, у розрізі територіальних одиниць до Державного бюджету України. Наведено аналіз динаміки надходжень акцизного податку, мобілізованого податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, в розрізі адміністративних одиниць.

Ключові слова: непрямі податки, податок на додану вартість, акцизний податок, державний бюджет, фінансова ефективність.

АННОТАЦИЯ

Статья посвящена вопросу фискальной способности Херсонской области по мобилизации косвенных налогов. В статье осуществлен анализ динамики уплаченных косвенных налогов, мобилизованных налоговыми органами Главного управления ГНС в Херсонской области, в Государственный бюджет Украины. Приведена и проанализирована доля косвенных налогов, мобилизованных налоговыми органами Главного управления ГНС Херсонской области, в доходах государственного бюджета Украины. В статье приведена динамика и структура поступлений налога на добавленную стоимость, мобилизованного налоговыми органами Главного управления ГНС в Херсонской области, в разрезе территориальных единиц в Го-

сударственный бюджет Украины. Приведен анализ динамики поступлений акцизного налога, мобилизованного налоговыми органами Главного управления ГНС в Херсонской области, в разрезе административных единиц.

Ключевые слова: косвенные налоги, налог на добавленную стоимость, акцизный налог, государственный бюджет, фискальная эффективность.

ANNOTATION

The article is devoted to the issue of fiscal capacity of Kherson region to mobilize indirect taxes. The article analyzes the dynamics of paid indirect taxes mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service in Kherson region to the State Budget of Ukraine. To this end, the article presents an analysis of the dynamics of value added tax on goods produced in Ukraine and the dynamics of excise tax on goods produced in Ukraine. The article presents and analyzes the share of indirect taxes mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service of Kherson region in the revenues of the State Budget of Ukraine. The article presents the share of indirect taxes in tax revenues mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service in Kherson region to the State Budget of Ukraine. The article considers and analyzes the share of indirect taxes in the structure of budget revenues mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service in Kherson region to the State Budget of Ukraine. The article presents the dynamics and structure of value added tax revenues mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service in Kherson region, in terms of territorial units to the State Budget of Ukraine. Dynamics and structure of value added tax revenues mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service in Kherson Oblast, in terms of territorial units, are submitted to the State Budget of Ukraine by

such departments: Novokakhovka Department of the State Traffic Police in the Kherson region, the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol; Kherson Department of the State Traffic Police in the Kherson region, the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol; Henichesky management of GNS in the Kherson area, the Autonomous Republic of Crimea and Sevastopol. The article presents the dynamics and structure of value added tax revenues mobilized by the State Tax Inspectorate of the Main Department of the State Tax Service in Kherson Oblast to the State Budget of Ukraine. The article analyzes the dynamics of excise tax revenues mobilized by the tax authorities of the Main Department of the State Tax Service in Kherson region in terms of administrative units.

Key words: indirect taxes, value added tax, excise tax, state budget, fiscal efficiency.

Постановка проблеми. Непрямі податки є важливим елементом будь-якої системи оподаткування і відіграють значну роль у формуванні бюджету держави. Переваги непрямих податків пов'язані насамперед із постійністю надходжень через наявність постійної потреби населення у споживанні товарів і послуг. Також непрямі податки застраховані від ризику їх несплати у разі нерентабельного виробництва, оскільки не залежать від прибутку підприємства. Практика свідчить про те, що база прямих податків є більш чутливою до змін в економічному розвитку, ніж база непрямих податків. Однак непряме оподаткування відіграє важливу роль в Україні, формуючи найбільшу частку доходів бюджету [1, с. 105].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання фіскальної спроможності непрямих податків, їх співвідношення із прямими податками досліджували такі науковці, як: О.Ю. Буцька [2], О.В. Тимошенко [2], І.А. Продай [2], К.В. Захожай [3], О.Ю. Жан [3], В.О. Осмятченко [4], Т.В. Білобровенко [4], О.С. Дроздовська [5], О.В. Озерчук [5], Р.Є. Волощук [6] тощо. Питання місцевого оподаткування розглядали такі науковці, як: І.С. Волохова [7], Н.В. Грапко [8], А.В. Жаворонок [8], В.В. Мушенюк [9] тощо.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. З погляду вирішення фіскальних завдань непрямі податки завжди ефективніші, ніж прямі. Залишаються відкритими для дослідження питання обґрунтування оптимального співвідношення між прямими та непрямими податками в системі податкових джерел формування доходної бази бюджету.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування фіскальної спроможності Херсонської області щодо мобілізації непрямих

податків. Задля цього виникає необхідність розглянути динаміку та частку сплачених непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, до Державного бюджету України; частку непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС Херсонської області, в доходах Державного бюджету України; динаміку та структуру надходжень податку на додану вартість, мобілізованого податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, у розрізі територіальних одиниць до Державного бюджету України; динаміку надходжень акцизного податку, мобілізованого податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, в розрізі адміністративних одиниць.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо динаміку сплачених непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, до Державного бюджету України у 2017–2019 рр. (табл. 1) [10].

Проаналізувавши дані таблиці, видно, що найбільше надходжень серед непрямих податків у 2017–2019 рр. надійшло від податку на додану вартість, які у період із 2017 р. по 2018 р. збільшилися з 1449,72 млн грн. до 1465,51 млн грн., або на 1,09%. У 2019 р. надходження становили 1849,04 млн грн., що є більше порівняно із 2018 р. на 26,17%.

Надходження від акцизного податку у період із 2017 р. по 2018 р. мають тенденцію до зменшення. Так, у 2018 р. до бюджету Херсонської області надійшло 0,99 млн грн., що є меншим порівняно із 2017 р. на 45%. У період 2018–2019 рр. надходження акцизного податку зросли (+151,52%) з 0,99 млн грн. до 2,49 млн грн., а це є позитивним моментом щодо адміністрування цього податку. У 2018 р. щодо 2017 р. надходження непрямих податків, мобілізованих до Державного бюджету України в Херсонській області, збільшилися з 1451,52 млн грн. до 1466,5 млн грн., або на 1,03%, у 2019 р. надходження від непрямих податків зросли на 26,26% і становили 1851,53 млн грн.

Розглянемо частку непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, в доходах Державного бюджету України у 2017–2019 рр. (табл. 2) [10].

Таблиця 1

Динаміка сплачених непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, до Державного бюджету України у 2017–2019 рр.

Показники	млн грн.			Темп приросту, %	
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018/ 2017	2019/ 2018
Податок на додану вартість із вироблених в Україні товарів	1449,72	1465,51	1849,04	+1,09	+26,17
Акцизний податок із вироблених в Україні товарів	1,80	0,99	2,49	-45,00	+151,52
Всього:	1451,52	1466,5	1851,53	+1,03	+26,26

Таблиця 2

Частка непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС Херсонської області, в доходах Державного бюджету України у 2017–2019 рр.

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Непрямі податки, мобілізовані податковими органами ГУ ДПС у Херсонській області (млрд грн.)	1,45	1,47	1,85
Податкові надходження державного бюджету (млрд грн.):	627,15	753,82	799,78
– частка в податкових надходженнях, %;	0,23	0,20	0,23
Непрямі податки в державному бюджеті (млрд грн.):	446,81	520,44	532,13
– частка в системі непрямих податків, %;	0,32	0,28	0,35
Всього доходів державного бюджету (млрд грн.)	787,47	920,81	989,62
– частка в бюджетних доходах, %.	0,18	0,16	0,19

Частка непрямих податків, мобілізованих у Херсонській області, у Державному бюджеті України у 2017–2019 рр. загалом має тенденцію до збільшення. Так, питома вага непрямих податків, мобілізованих у Херсонській області, в податкових надходженнях державного бюджету у 2017 р. становила 0,23%, у системі непрямих податків державного бюджету – 0,32%, в доходах державного бюджету – 0,18%.

Питома вага непрямих податків у 2018 р., мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, в податкових надходженнях державного бюджету становила 0,20%, в системі непрямих податків державного бюджету – 0,28%, у доходах державного бюджету – 0,16%. Простежуємо чітку динаміку зменшення частки надходжень непрямих податків із 2017 р. по 2018 р.

У 2019 р. частка непрямих податків має тенденцію до зменшення. Так, питома вага непрямих податків, мобілізованих податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, в податкових надходженнях державного бюджету у 2019 р. становила 0,23%, в системі непрямих податків державного бюджету – 0,35%, в доходах державного бюджету – 0,19%. Тобто простежується динаміка до збільшення частки надходжень непрямих податків з 2018 р. по 2019 р.

Проаналізуємо в таблиці 3 надходження податку на додану вартість у розрізі територіальних управлінь Головного управління ДПС у Херсонській області у 2017–2019 рр. [10].

Аналізуючи дані, можна зробити висновок, що серед усіх податкових органів у Херсонській області Херсонське управління є найвагомим джерелом мобілізації податку на додану вартість до Державного бюджету України. Так, у 2017 р. з Херсонського управління надійшло 843,80 млн грн. податку на додану вартість, питома вага якого становить 58,20%, у 2018 р. – 753,85 млн грн., питома вага якого становить 51,44%, а у 2019 р. – 1124,41 млн грн., питома вага якого становила 60,81% у загальному обсязі ПДВ, мобілізованого у Херсонській області. Так, найменша питома вага щодо мобілізації ПДВ простежується у Генічеському управлінні. У 2017 р. питома вага становила 13,00%, у

2018 р. – 13,50%, у 2019 р. – 9,65%.

Проаналізуємо в таблиці 4 надходження податку на додану вартість у розрізі ДПП Головного управління ДПС у Херсонській області у 2017–2019 рр. [10].

Аналізуючи дані, можна зробити висновок, що Херсонське управління є найвагомим джерелом мобілізації податку на додану вартість до Державного бюджету України. Так, найбільша частка цього податку була мобілізована Херсонською ДПП, а саме: у 2017 р. – 38,80%, у 2018 р. – 38,15%, у 2019 р. – 42,26%. Більш стабільною впродовж аналізованого періоду була частка податку у Каланчацькій ДПП – від 2,39% у 2017 р. до 2,53% у 2019 р.

У Скадовській ДПП частка цього податку в загальних надходженнях по області була нестабільною. Так, у 2017 р. питома вага становила 4,88%, а вже у 2018 р. питома вага зменшилася на 2,65 в.п. і становила 2,23%, а у 2019 р. відбулося значне збільшення частки податку на 5,26 в.п., що в загальному виразі становило 7,49%. Найменша питома вага щодо мобілізації ПДВ у 2017 р. простежується в Олешківській ДПП – 1,03%, але вже у 2018 р. зросла на 2,03 в.п. і становила 3,06%, у 2019 р. – 3,53%. У Білозерській ДПП питома вага цього податку зменшилася з 3,75% у 2017 р. до 2,94% у 2019 р., у Голопристанській ДПП також простежується зменшення питомої ваги з 3,70% у 2017 р. до 2,06% у 2019 р.

Якщо аналізувати надходження ПДВ у Новокахавському управлінні, можемо сказати, що найбільша питома вага за цим податком простежується у Каховській ДПП. Так, у 2017 р. питома вага становила 10,07%, у 2018 р. – 9,45%, у 2019 р. – 9,05%. На другому місці за надходженнями – Новокахавська ДПП: у 2017 р. – 6,64%, у 2018 р. – 6,92%, у 2019 р. – 7,68%, тобто питома вага ПДВ впродовж трьох років збільшувалася. Найменша питома вага мобілізації ПДВ простежується у Нововоронцовській ДПП. Так, у 2017 р. надходження становили 0,87%, у 2018 р. – 1,63%, у 2019 р. – 0,83%.

Якщо аналізувати надходження ПДВ у Генічеському управлінні, можемо сказати, що найбільша питома вага цього податку простежується у Новотроїцькій ДПП. Так, у 2017 р. питома

Таблиця 3

Динаміка та структура надходжень податку на додану вартість, мобілізованого податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, у розрізі територіальних одиниць до Державного бюджету України у 2017–2019 рр.

Територіальний орган	Надходження до державного бюджету, млн грн.			Темп приросту, %		Питома вага, %		
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018/2017	2019/2018	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Новокаховське управління	417,48	513,81	546,28	+23,07	+6,32	28,80	35,06	29,54
Херсонське управління	843,80	753,85	1124,41	-10,66	+49,16	58,20	51,44	60,81
Генічеське управління	188,44	197,85	178,35	+4,99	-9,86	13,00	13,50	9,65
Разом по області:	1449,72	1465,51	1849,04	+1,09	+26,17	100,00	100,00	100,00

Таблиця 4

Динаміка та структура надходжень податку на додану вартість, мобілізованого ДПІ Головного управління ДПС у Херсонській області, до Державного бюджету України у 2017–2019 рр.

Територіальний орган	Надходження до державного бюджету, млн грн.			Темп приросту, %		Питома вага, %		
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018/2017	2019/2018	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Новокаховське управління	417,48	513,81	546,28	+23,07	+6,32	28,80	35,06	29,54
Новокаховська ДПІ	96,22	101,48	142,07	+5,46	+40,01	6,64	6,92	7,68
Бериславська ДПІ	24,53	27,70	32,88	+12,92	+18,70	1,69	1,89	1,78
Великоолександрівська ДПІ	44,58	60,61	51,30	+35,96	-15,36	3,08	4,14	2,77
Великопетиська ДПІ	31,48	35,39	33,19	+12,42	-6,22	2,17	2,41	1,79
Верхньорогачицька ДПІ	10,52	9,78	10,07	-6,95	+2,97	0,73	0,67	0,54
Високопільська ДПІ	19,06	21,31	35,41	+11,80	+66,17	1,31	1,45	1,92
Горностаївська ДПІ	32,60	29,68	14,69	-8,96	-50,51	2,25	2,03	0,79
Каховська ДПІ	145,93	138,49	167,32	-5,10	+20,82	10,07	9,45	9,05
Нововоронцовська ДПІ	12,56	23,88	15,32	+90,13	-35,89	0,87	1,63	0,83
Чаплинська ДПІ	–	65,49	44,03	+100,00	-32,78	–	4,47	2,38
Херсонське управління	843,80	753,85	1124,41	-10,66	+49,16	58,20	51,44	60,81
Херсонська ДПІ	562,42	559,14	781,33	-0,58	+39,74	38,80	38,15	42,26
Білозерська ДПІ	54,39	55,21	54,45	+1,51	-1,36	3,75	3,77	2,94
Голопристанська ДПІ	53,57	25,55	38,15	-52,31	+49,32	3,70	1,74	2,06
Каланчацька ДПІ	34,60	36,47	46,77	+5,40	+28,24	2,39	2,49	2,53
Скадовська ДПІ	70,68	32,65	138,46	-53,81	+324,07	4,88	2,23	7,49
Олешківська ДПІ	14,98	44,83	65,25	+199,27	+45,55	1,03	3,06	3,53
Чаплинська ДПІ	53,16	–	–	-100,00	–	3,67	–	–
Генічеське управління	188,44	197,85	178,35	+4,99	-9,86	13,00	13,50	9,65
Генічеська ДПІ	56,56	64,27	60,67	+13,61	-5,59	3,90	4,39	3,28
Іванівська ДПІ	17,15	18,55	21,51	+8,23	+15,96	1,18	1,27	1,16
Новотроїцька ДПІ	88,87	85,93	68,09	-3,31	-20,76	6,13	5,86	3,68
Разом по області:	1449,72	1465,51	1849,04	+1,09	+26,17	100,00	100,00	100,00

вага становила 6,13%, у 2018 р. – 5,86%, у 2019 р. – 3,68%. Найменша питома вага мобілізації ПДВ простежується в Іванівській ДПІ. Так, у 2017 р. надходження становили 1,18%, у 2018 р. – 1,27%, у 2019 р. – 1,16%.

Розглянемо динаміку надходжень акцизного податку, мобілізованого податковими органами Головного управління ДПС у Херсонській області, в розрізі територіальних органів у 2017–2019 рр. (табл. 5) [10].

Згідно з даними таблиці, найбільше надходжень акцизного податку в розрізі територіальних органів Херсонської області надійшло з

Херсонського управління. У 2018 р. надходження становили 0,95 млн грн., що на 40,99% менше порівняно із 2017 р., у 2019 р. надходження збільшилися до 1,88 млн грн., або на 97,89%. Так, надходження зросли з 1,61 млн грн. у 2017 р. до 1,88 млн грн. у 2019 р., або на 16,77%. Найменше надходжень в акцизному податку було мобілізовано Генічеським управлінням. Так, надходження у 2018 р. становили 0,01 млн грн., що на 66,67% менше від попереднього періоду. У 2019 р. надходження зросли на 0,40 млн грн., або на 4000,00%, і становили 0,41 млн грн.

Таблиця 5

**Динаміка надходжень акцизного податку, мобілізованого податковими органами
Головного управління ДПС у Херсонській області,
в розрізі адміністративних одиниць у 2017–2019 рр.**

Територіальний орган	млн грн.			Відхилення, млн грн.		Темп приросту	
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018/ 2017	2019/ 2018	2018/ 2017	2019/ 2018
Новокаховське управління	0,16	0,03	0,20	-0,13	+0,17	-81,25	+566,67
Херсонське управління	1,61	0,95	1,88	-0,66	+0,93	-40,99	+97,89
Генічеське управління	0,03	0,01	0,41	-0,02	+0,40	-66,67	+4000,00
Разом по області:	1,80	0,99	2,49	-0,81	+1,50	-45,00	+151,52

Загалом надходження акцизного податку у Херсонській області збільшилися впродовж трьох років з 1,80 млн грн. у 2017 р. до 2,49 млн грн. у 2019 р., або на 38,33%. Так, можемо зазначити, що надходження акцизного податку мали коливаючий характер. У період 2017–2018 рр. надходження зменшилися на 0,81 млн грн., ця тенденція простежується у всіх управліннях, а вже у період 2018–2019 рр., навпаки, надходження зросли на 1,50 млн грн.

Висновки. Можемо зробити такі висновки: найбільше надходжень серед непрямих податків у 2017–2019 рр. надійшло від податку на додану вартість; частка непрямих податків, мобілізованих у Херсонській області, у Державному бюджеті України у 2017–2019 рр. загалом має тенденцію до збільшення; серед усіх податкових органів у Херсонській області Херсонське управління є найвагомішим джерелом мобілізації непрямих податків до Державного бюджету України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Базилевич В.Д. Державні фінанси України : навч. посіб. Київ : Знання, 2002. 368 с.
2. Буцька О.Ю., Тимошенко О.В., Продай І.А. Непрямі податки: економічна сутність, види, переваги та недоліки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 8. С. 67–72.
3. Захожай К.В., Жан О.Ю. Роль прямих та непрямих податків у формуванні доходів Державного бюджету України. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2019. № 1. С. 103–114.
4. Осмятченко В.О. Білобровенко Т.В. Ефективність оподаткування податком на додану вартість на макро- та мікрорівнях. *Управління розвитком*. 2018. № 2 (192). С. 94–101.
5. Дроздовська О.С., Озерчук О.В. Співвідношення прямих та непрямих податків у податковій системі України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10. С. 44–50.
6. Волощук, Р.С. Адміністрування непрямих податків у контексті формування доходів бюджету держави. *Економічний аналіз*. 2014. Том 17. № 1. С. 120–131.
7. Волохова І.С. Місцеве оподаткування: реалізація загальних принципів. *Економіка України*. 2014. № 12 (637). С. 74–86.
8. Грапко Н.В., Жаворонок А.В. Місцеве оподаткування в сучасних економічних умовах. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 9. С. 975–981.
9. Мушенюк В.В. Генеза системи місцевого оподаткування в Україні. *Інтернаука*. 2017. № 1 (1). С. 33–36.

10. Офіційний сайт Головного управління ДПС у Херсонській області, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі. URL: <https://kherson.tax.gov.ua/dfs-u-regioni/golov-upr/> (дата звернення 18.05.2020).

REFERENCES:

1. Bazylevych V.D. (2002) Derzhavni finansy Ukrainy [Public finances of Ukraine]. Kyiv : Znannia. (in Ukrainian)
2. Butska O.Yu., Tymoshenko O.V., Prodai I. A. (2015) Nepriami podatky: ekonomichna sutnist, vydy, perevahy ta nedoliky [Indirect taxes: economic essence, types, advantages and disadvantages]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no 8, pp. 67–72.
3. Zakhzhzhai K.V., Zhan O.Yu. (2019) Rol priamykh ta nepriamykh podatkiv u formuvanni dokhodiv Derzhavnogo biudzhetu Ukrainy [The role of direct and indirect taxes in the formation of revenues of the State Budget of Ukraine]. *Problemy innovatsiino-investytsiynoho rozvytku*, no 1. pp. 103–114.
4. Osmjatchenko V.O. Bilobrovenko T.V. (2018) Efektyvnistj opodatkovannja podatkom na dodanu vartistj na makro- ta mikro-rivnjakh [The effectiveness of value added tax at the macro and micro levels]. *Upravlinnja rozvytkom*, no 2 (192), pp. 94–101.
5. Drozdovsijka O.S., Ozerchuk O.V. (2017) Spivvidnoshennja prjamykh ta neprjamykh podatkiv u podatkovij systemi Ukrajinjy [The ratio of direct and indirect taxes in the tax system of Ukraine]. *Investyciji: praktyka ta dosvid*, no 10, pp. 44–50.
6. Voloshhuk, R.Je. (2014) Administruvannja neprjamykh podatkiv u konteksti formuvannja dokhodiv bjudzhetu derzhavy [Administration of indirect taxes in the context of the formation of state budget revenues]. *Ekonomichnyj analiz*, vol. 17. no 1, pp. 120–131.
7. Volokhova I.S. (2014) Misceve opodatkovannja: realizacija zagalnykh pryncypiv [Local taxation: the implementation of general principles. Ukraine economy]. *Ekonomika Ukrajinjy*, no 12 (637), pp. 74–86.
8. Ghrapko N.V., Zhavoronok A.V. (2017) Misceve opodatkovannja v suchasnykh ekonomichnykh umovakh [Local taxation in modern economic conditions. Economy and society]. *Ekonomika i suspiljstvo*, vol. 9, pp. 975–981.
9. Mushenok V.V. (2017) Ghenezha systemy miscevogho opodatkovannja v Ukrajinjy [The genesis of the local taxation system in Ukraine. Interscience]. *Internauka*, no 1 (1), pp. 33–36.
10. Oficijnyj sajт Gholovnogho upravlinnja DPS u Khersonskijj oblasti, Avtonomnij Respublicij Krym ta m. Sevastopolij [Official site of the Main Department of the State Traffic Police in the Kherson region, the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol]. Available at: <https://kherson.tax.gov.ua/dfs-u-regioni/golov-upr/> (accessed: 18 May 2020).